

УДК 364.4:37.013.42(477)

РОЗВИТОК ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СОЦІАЛЬНИХ ПЕДАГОГІВ У РОБОТІ З УЧАСНИКАМИ БОЙОВИХ ДІЙ
DEVELOPMENT OF PROFESSIONAL COMPETENCE OF SOCIAL EDUCATORS IN WORKING WITH PARTICIPANTS OF COMBAT ACTIONS

Гоцуляк Катерина Іванівна,
 к.п.н., викладач Івано-Франківського фахового
 коледжу КНУ імені Василя Стефаника,
 м. Івано-Франківськ, Україна
 Kateryna Hotsuliak,
 Candidate of Pedagogical Sciences,
 Lecturer at the Ivano-Frankivsk Professional College
 of the Vasyl Stefanyk Carpathian National University,
 Ivano-Frankivsk, Ukraine
kateryna.hotsuliak@pnu.edu.ua

ORCID ID 0000-0001-5413-0482

Гоцуляк Віолета Артемівна,
 здобувачка другого (магістерського) рівня
 спеціальності І10 «Соціальна робота та консультування»
 Карпатський національний університет
 імені Василя Стефаника
 м. Івано-Франківськ, Україна
 Violeta Hotsuliak
 second master's degree student,
 specialty І10 «Social work and counseling»
 Vasyl Stefanyk Carpathian National University,
 Ivano-Frankivsk, Ukraine

Соціальні наслідки війни в Україні актуалізують потребу у фахівцях, здатних ефективно здійснювати соціально-педагогічний супровід учасників бойових дій та їхніх родин.

Зростає роль соціального педагога як посередника між людиною і суспільством, який має забезпечити не лише соціальну адаптацію, а й психологічну стабілізацію, правову підтримку, інтеграцію ветеранів у життя громади. У цих умовах надзвичайно важливим стає розвиток професійної компетентності соціальних педагогів, що включає готовність до роботи з ветеранами, знання специфіки посттравматичних станів, володіння

цифровими інструментами комунікації та правовими основами соціального захисту [3].

Професійна компетентність соціального педагога - це інтегральна характеристика особистості, що поєднує знання, уміння, цінності, досвід і особистісні якості, які забезпечують ефективне виконання професійних функцій.

У структурі компетентності виділяють когнітивний, операційно-діяльнісний, особистісно-ціннісний і рефлексивний компоненти. У контексті роботи з учасниками бойових дій особливого значення набуває емоційна компетентність — уміння підтримувати людину, яка пережила травматичний досвід, не вигораючи професійно [2].

Соціальний педагог виступає ключовою фігурою у створенні індивідуальної траєкторії соціальної реабілітації ветерана, що включає психологічну, освітню, правову та інформаційну підтримку. Основні напрями діяльності: психолого-педагогічна підтримка ветеранів і членів їхніх сімей, освітній супровід, інформаційна допомога, громадська інтеграція. Педагог діє у партнерстві з центрами соціальних послуг, військовими адміністраціями, психологами, медиками, юристами.

Розвиток компетентності соціальних педагогів повинен мати системний і безперервний характер. До основних напрямів належать участь у тренінгах і курсах підвищення кваліфікації, цифрова підготовка, створення професійних спільнот, науково-дослідна діяльність і супервізія. Важливим є також впровадження елементів андрагогіки - навчання через практичний досвід і групові обговорення [1].

Необхідно створювати програми підвищення кваліфікації на базі центрів освіти дорослих, забезпечити міжвідомчу координацію, підтримувати цифрові ініціативи та науково-методичний супровід. Соціальний педагог має відчувати себе частиною команди, що спільно вирішує завдання підтримки ветеранів.

Розвиток професійної компетентності соціальних педагогів у роботі з учасниками бойових дій є одним із ключових чинників ефективного соціального супроводу ветеранів. Сучасний фахівець повинен поєднувати знання психології травми, педагогіки, соціального права, цифрових технологій і володіти високим рівнем етичної культури.

Подальший розвиток професійної компетентності соціальних педагогів потребує цілеспрямованої державної політики у сфері післядипломної освіти, створення ресурсних центрів підтримки фахівців і впровадження інноваційних освітніх програм. Особливої уваги заслуговує інтеграція цифрових технологій у професійну підготовку соціальних педагогів, що забезпечить швидкий доступ до інформаційних ресурсів, дистанційних форм навчання та ефективну взаємодію з ветеранами у сучасному цифровому середовищі [4;5].

Розвиток професійної компетентності соціальних педагогів у роботі з учасниками бойових дій також має передбачати формування гуманістичного світогляду, культури спілкування та здатності до міждисциплінарної взаємодії. Ефективність соціально-педагогічної допомоги ветеранам визначається не лише рівнем професійних знань, а й особистісними якостями фахівця — емпатією, відповідальністю, стійкістю до стресу та готовністю діяти в умовах невизначеності. Саме такі риси забезпечують довіру ветеранів і результативність соціальної підтримки в громаді.

Список використаних джерел

1. Бочарова В. Г. Професійна компетентність соціального працівника: теоретичний аналіз. — Харків: ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2018.
2. Гречаник О. М. Психологічна підтримка учасників бойових дій у системі соціальної роботи. // Соціальна педагогіка: теорія та практика. — 2022. — № 1. — С. 45–52.
3. Канішевська Л. В. Соціально-педагогічна діяльність у сучасних умовах: проблеми та перспективи. — К.: Педагогічна думка, 2020.

4. Міністерство у справах ветеранів України. - Офіційний сайт:
<https://mva.gov.ua>

5. Про соціальні послуги: Закон України від 17.01.2019 р. № 2671-VIII.

УДК 352:316.42-053.6

**РОЛЬ МОЛОДІЖНИХ РАД У РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ
ГРОМАД В УКРАЇНІ**

**THE ROLE OF YOUTH COUNCILS IN THE DEVELOPMENT OF
TERRITORIAL COMMUNITIES IN UKRAINE**

Марковська Тетяна Сергіївна, викладач обліково-економічних
дисциплін

Латкіна Юліана Василівна, здобувачка фахової передвищої освіти
ВСП «Технологічно-економічний фаховий коледж МНАУ»
місто Миколаїв, Україна

Markovska Tetiana Serhiiivna, teacher of accounting and economic
disciplines

Latkina Yuliana Vasylivna, student of professional pre-higher education
VSP «Technological and Economic Vocational College of the MNAU»
city of Mykolaiv, Ukraine

latkinayuliana@gmail.com ORCID iD: 0009-0002-4938-6293

У сучасних умовах розвитку територіальних громад в Україні особливого значення набуває залучення молоді до процесів місцевого самоврядування. Молоді люди є активною, мобільною та інноваційною частиною суспільства, яка володіє сучасним баченням, здатністю швидко адаптуватися до змін та впливати на розвиток громад. Саме тому створення механізмів участі молоді в управлінні на місцевому рівні є необхідною умовою формування ефективної, стійкої та демократичної громади.

Одним із ключових інструментів залучення молоді є молодіжні ради, що створюються при органах місцевого самоврядування. Молодіжна рада — це добровільний консультативно-дорадчий орган, метою якого є представлення інтересів молоді, підготовка пропозицій для місцевої влади та участь у формуванні молодіжної політики. Вона допомагає налагодити діалог між молодим поколінням та владними структурами, сприяючи